

ADI:..... SOYADI:..... SINIFI:NO:	ESKİŞEHİR İL MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ ÖLÇME DEĞERLENDİRME MERKEZİ 2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI TÜRKÇE DERSİ (YILDIRIM YAYINLARI) 6. SINIFLAR 2. DÖNEM 2. YAZILI SINAVI ÖRNEK SORULARI	ALDIĞI PUAN CEVAP ANAHTARI
---	---	--

Sınav süresi **40** dakikadır. Soruların puan değeri yanlarında yazmaktadır.

T.6.3.6. Deyim ve atasözlerinin metne katkısını belirler.

1. Yine bir eğitim öğretim yılı sonuna gelinmişti. Elif, çok heyecanlıydı. Karnesinin çok iyi olması için tüm yıl boyunca elinden gelenin en iyisini yapmıştı. Öğretmeni sonunda onun ismini okumuş ve karnesini vermek üzere yanına çağırılmıştı. Elif, karnesini açıp tüm notlarının tam istediği gibi yüksek olduğunu görünce mutluluktan havalara uçu. Eve varır varmaz hemen annesinin yanına koştu sevincini paylaşmak için. "Başardım anne!" diye bağırırken yüzündeki gülümseme dünyalara bedeldi.

Altı çizili deyimin anlamını metinden hareketle tahmin ederek aşağıya yazınız. Bu deyim bir de cümle içinde kullanınız. (10 puan)

Deyimin anlamı: **Çok sevinmek.**

Benim cümlem: **Doğum gününde, en sevdiği bisikleti hediye olarak alan Mustafa, mutluluktan havalara uçu.**

* Verilen cümleden hareketle, yoğun bir mutluluk ve sevinç durumunun ifade edildiği yanıtların **puan değeri 5'tir.**

* Anlamı doğru yazılan bu deyim için uygun bir cümle yazıldığı yanıtların **puan değeri 5'tir.**

* Deyimin anlamı yazılırken doğru yanıtla ilişkili olan benzer yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

Örnek yanıtlar; "Bir kişinin çok sevinmesi, mutluluktan yerinde duramaması.", "Büyük bir mutluluk duymak" vb.

* Verilen cümledeki deyim anlamının doğru yazılmadığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar ve deyim, anlamına uygun biçimde cümle içinde kullanılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.8. İsim ve sıfatların metnin anlamına olan katkısını açıklar.

2. Varlıkların durumlarını, biçimlerini, renklerini bildiren; sayılarını belirten, belirli özelliklerini soran ve varlıkları işaret ederek gösteren; kimi zaman da belirttiği varlıklar hakkında kesin bilgi vermeyen sözcüklere sıfat (ön ad) denir. Sıfatlar, cümlede adlardan önce gelir. Adları niteler veya onların özelliklerini belirtir.

Buna göre, aşağıdaki cümlelerde yer alan sıfatların altlarını çiziniz. Cümlelerin karşısındaki boşluklara bu sıfatların çeşitlerini örnekteki gibi yazınız. (8 puan)

Örnek: Okuduklarından en çok hangi kitap etkiledi seni? → soru sıfatı

Onat, buraya öteki mahalleden maç yapmak için gelmiş. → **işaret sıfatı**

Mahallemizin yeni muhtarı, işlere hızlı başladı. → **niteleme sıfatı**

Yaz tatilinde ailemle üç şehir gezdik. → **asıl sayı sıfatı**

Sınavda bazı sorular kafamızı çok karıştırdı. → **belgisiz sıfat**

* Verilen cümlelerdeki doğru sözcüklerin altının çizildiği yanıtların her birinin **puan değeri 1'dir.**

* Verilen cümlelerdeki altı çizilen sıfatların türlerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 1'dir.**

* Verilen cümlelerdeki altı çizilen sıfatlardan "öteki, üç, bazı" sözcükleri için çeşit bilgisi olarak "belirtme sıfatı" yazmak da tam puanla değerlendirilecektir.

* "üç" sözcüğü için sıfat çeşidi bilgisi olarak "sayı sıfatı" yazmak da tam puanla değerlendirilecektir.

* Verilen cümlelerde yanlış sözcüklerin altının çizildiği yanıtlar ya da birden fazla sözcüğün altının çizildiği yanıtlar -çeşit bilgisi doğru yazılsa dahi- doğru yanıt olarak kabul edilmeyip puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.10. Edat, bağlaç ve ünlemlerin metnin anlamına olan katkısını açıklar.

3. **"İle" sözcüğünü bir edat, bir de bağlaç görevinde olacak biçimde birer cümlede kullanınız. (6 puan)**

Edat görevinde: **Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ile anıyoruz. / Ankara'ya uçakla gitmiş. / Babamla iyi anlaşıyoruz.**

Bağlaç görevinde: **Sokaktaki kedi ile köpek ne güzel oynuyor.**

* "İle" sözcüğünün edat ve bağlaç görevlerine, doğru birer cümle yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3'tür.**

* "İle" sözcüğünün edat ve bağlaç görevlerine, doğru birer cümle yazılmadığı yanıtlar, ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan tüm yanıtlar doğru olarak değerlendirilecektir.

T.6.3.12. Zamirlerin metnin anlamına olan katkısını açıkla.

4. Aşağıdaki cümlelerde kullanılan zamirleri ve çeşitlerini tabloda belirtilen yerlere örnekteki gibi yazınız. (8 puan)

Cümle	Zamir	Zamir Çeşidi
Yarışmaya onlar da katılacaklarmış.	onlar	kişi (şahıs) zamiri
Dünkü 100 metre koşusunu kim kazandı?	kim	soru zamiri
Çantama bunu neden koydunuz?	bunu	işaret zamiri
Salondaki herkes mutlu görünüyordu.	herkes	belgisiz zamir
Tramvaya eğer yetişemezsem siz gidersiniz.	siz	kişi (şahıs) zamiri

* Tabloda belirtilen yerlere zamir ve zamir çeşitlerinin doğru yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 1**'dir.

* Tablodaki boşluklara birden fazla zamir ve zamir çeşidi yazılması durumunda ilk sıradaki yanıt değerlendirmeye alınacaktır.

T.6.3.17. Metinle ilgili soruları cevapla.

5. Bozkır kültüründe önemli bir yere sahip olan at, Türk toplumlarının hızla büyümesinde daima ön plandaki unsurlardan olmuştur. Savaşçı bir yapıya sahip Türk halkları, henüz çocuk yaşlarda ve koyun sırtında biniciliği deniyor; atıcılık öğreniyorlardı. Bu bağlamda savaşçı bir yapıya sahip olan ve bozkır yaşamının zor şartlarıyla mücadele eden Türk toplumlarında sporun ileri düzeyde gelişmiş olması olağan bir durumdur. Zira ata binmek, ok ve cirit atmak herkesin doğal uğraşlarındandı ve atlı cirit oyunları da bu sayede mücadele azmini keskinleştirirdi. Tüm spor hareketleri savaş hazırlığı niteliği taşırdı. Nisan ve mayıs aylarında ilk gök gürlemesi ile başlayan sazlı, türkülü, eğlenceli bahar bayramlarında at yarışları ve çeşitli müsabakalar düzenlenirdi. Osmanlı Dönemi'nde zirveye çıkan atlı cirit sporu; yakalayıp bağışlama, rakibine kin tutmama gibi özelliklerinden ötürü sporcuya nefsine hâkim olmayı öğretmekte ve bu sayede büyük yeteneklere sahip savaşçılar yetiştirmekteydi. Saray'da özellikle itibar görmesinin bir diğer nedeni de Enderun'da görevlendirilen ve hizmet ederken aynı zamanda da daha önemli görevler için yetiştirilen iç oğlanlarının askeri eğitimlerinin bir parçası olmasıdır.

Metne göre, Osmanlı Dönemi'nde atlı cirit sporunun Saray'da itibar görmesinin sebeplerinden birini yazınız. (10 puan)

Atlı cirit sporu; yakalayıp bağışlama, rakibine kin tutmama gibi özelliklerinden ötürü sporcuya nefsine hâkim olmayı öğretmekte ve bu sayede büyük yeteneklere sahip savaşçılar yetiştirmekteydi, bu da Osmanlı Dönemi'nde atlı cirit sporunun Saray'da itibar görmesini sağlamıştır. / Enderun'da görev yapan iç oğlanlarının askeri eğitimlerinin bir parçası olması da atlı cirit sporunun Saray'da itibarlı bir spor haline gelmesine neden olmuştur.

* Metinden hareketle Osmanlı Dönemi'nde atlı cirit sporunun Saray'da itibar görmesinin sebeplerinden birinin yazıldığı yanıtların **puan değeri 10**'dur.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan tüm yanıtlar doğru olarak değerlendirilecektir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılmayan ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.29. Okudukları ile ilgili çıkarımlarda bulunur.

6. Birden fazla varlığın, kavramın ya da durumun; benzerlik, farklılık, üstünlük gibi açılardan karşılaştırıldığı cümlelere *karşılaştırma cümleleri*; bir şeyi olduğundan daha çok ya da daha az göstererek anlatan cümlelere *abartma cümleleri*; hislerimizin ifade edildiği cümlelere *duygu bildiren cümleler*; bir varlığı ya da kavramı başka bir varlık ya da kavramın özellikleriyle anlatan cümlelere *benzetme cümleleri* denir.

Bu açıklamadan hareketle aşağıda verilen anlam özelliklerine uygun birer örnek cümle yazınız. (8 puan)

Karşılaştırma cümlesi: *Yazarın bu son kitabı en etkileyici olanıydı.*

Benzetme cümlesi: *Saçları gece gibi kapkaraydı.*

Duygu belirten cümle: *Yangında hayatını kaybedenlerin yakınları kahroldu.*

Abartma cümlesi: *O kadar hızlı koştu ki rüzgarı arkasında bıraktı.*

* Verilen anlam özelliklerinin karşısına uygun birer cümlenin yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 2**'dir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan tüm yanıtlar doğru olarak değerlendirilecektir.

* Örnek yanıt çerçevesinde yazılmayan yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.3.22. Metindeki hikâye unsurlarını belirler.

7. Pamuk, evin biraz ilerisinden gelen tuhaf bir ses duydu. Minik beyaz tavşan Pamuk, hava kararmış olmasına rağmen tüyleri sayesinde hâlâ kolayca fark ediliyordu. Duyduğu ses onu endişelendirmişti, bu endişesi de evdeki herkesin dikkatini çekti. Hep birlikte sesin geldiği yöne doğru ilerlediler. Pamuk'un duyduğu sesin kaynağı korkulacak bir şey değildi, aksine çok güzel bir manzarayla karşılaştılar. Ateş böcekleri, evin etrafında parıltıya bir halka oluşturmuş; dans eder gibi uçuşuyorlardı. Bu sevimli görüntü karşısında herkes gülmeye başladı. Kahkahalar, sevimli tavşanın tatlı tepkisineydi.

Bu metinden hareketle aşağıdaki hikâye haritasını doldurunuz. (15 puan)

Olay: **Pamuk isimli tavşanın tuhaf bir ses duyması, endişelenmesi ve evdekilerin sesin kaynağını araştırmaları.**

Şahıs ve Varlık Kadrosu: **Minik beyaz tavşan Pamuk, evdeki diğer kişiler, ateş böcekleri**

Yer (Mekân): **Ev / evin çevresi**

Zaman: **Hava karardığına ilişkin yanıtlar:**

Örn: **Akşam / Akşamüstü / Gece**

Anlatıcı: **Üçüncü kişi anlatıcı**

* Verilen metindeki hikâye unsurlarından olay, şahıs ve varlık kadrosu, mekân(yer), zaman ve anlatıcı unsurlarının doğru tespit edilip eksiksiz yazıldığı yanıtların her birinin **puan değeri 3**'tür.

* Şahıs kadrosundan eksik yazılan her bilgi için toplam puandan 1 puan eksiltilecektir.

* Mekân unsuruna sadece "ev" ya da sadece "evin çevresi" yazılan yanıtlar da tam puanla değerlendirilecektir.

* Örnek yanıtlar çerçevesinde yazılan diğer yanıtlar da doğru olarak değerlendirilecektir.

* Verilen metinden hikâye unsurlarının yanlış tespit edilip yazıldığı yanıtlar / ilgisiz yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.4.10. Yazdıklarını düzenler.

8. **Aşağıdaki parçada yay ayraçla belirtilen yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz. (10 puan)**

Mustafa Kemal 1921 yılının Mayıs ayında bir gün beni çağırdı ve ()Çocuk() Ankara Belediyesi bize bir ev bağışlamak istiyor() Üç tane ev seçmişler() Git() gör() Hangisi bize uygunsa bana gizlice söyle() Onu kabul edelim ve oraya taşınalım() () dedi()

Mustafa Kemal 1921 yılının Mayıs ayında bir gün beni çağırdı ve (")Çocuk(,) Ankara Belediyesi bize bir ev bağışlamak istiyor(.) Üç tane ev seçmişler(.) Git(,) gör(.) Hangisi bize uygunsa bana gizlice söyle(.) Onu kabul edelim ve oraya taşınalım(.) (") dedi(.)

* Verilen parçadaki yay ayraçla belirtilen boşluklara getirilen uygun noktalama işaretlerinin her birinin **puan değeri 1**'dir.

* Hiçbir noktalama işaretinin getirilmediği ya da yanlış noktama işaretinin getirildiği yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

T.6.4.3. Hikâye edici metin yazar.

T.6.4.8. Yazdıklarının içeriğine uygun başlık belirler.

9. Aşağıdaki hikâye unsurlarından yararlanarak serim, düğüm, çözüm bölümlerinden oluşan özgün bir hikâye yazınız. Hikâyenizde yazım ve noktalama kurallarına uyunuz, yabancı sözcükler yerine Türkçe karşılıklarını kullanmaya özen gösteriniz. Hikâyenize uygun bir başlık yazmayı unutmayınız. (25 puan)

Hikâye Unsurları:

Olay Örgüsü: Elif'in, tatilini kuzenleriyle geçirmek üzere Trabzon'un Vakfıkebir ilçesine gitmesi; Cafer'in köpeği Pem'in kaybolması, Elif ve Cafer'in Pem'i aramaya başlaması, tam ümitlerini kaybetmişken Pem'i bulmaları

Şahıs ve Varlık Kadrosu: Elif (anlatıcı), Elif'in kuzeni Cafer, Cafer'in köpeği Pem, Elif'in amcası Harun (Verilen dört şahıs ve varlık unsuruna da metninizde eksiksiz yer veriniz.)

Mekân: Elif'in kuzeni Caferlerin yaşadığı Vakfıkebir ilçesinde ormanlık bir alan

Zaman: Yaz tatili

Anlatıcı: 1. kişi ağızından anlatım

(Not: Yapı unsurlarına, olay akışına uygun eklemeler yapılabilir.)

* Hikâye unsurlarıyla ilgili verilen açıklamalardan hareketle serim, düğüm, çözüm bölümlerine yer verildiği; yazım ve noktalama kurallarına uyulduğu, yabancı sözcüklerin yerine Türkçe karşılıklarının kullanmasına dikkat edildiği, oluşturulan hikâyeye uygun bir de başlığın yazıldığı yanıtlar, **25 puan** ile değerlendirilecektir.

* Hikâye unsurlarının (olay, yer, zaman, şahıs kadrosu, anlatıcı) her birinin puan değeri 4'tür.

* Oluşturulan hikâyeye uygun yazılan başlığın puan değeri 5'tir.

* Şahıs ve varlık kadrosundan eksik yazılan her bir kişi için toplam puandan 1 puan eksiltilecektir.

* Yalnızca başlığın yazılıp diğer hiçbir unsurun yazılmadığı yanıtlar puanla değerlendirilmeyecektir.

Örnek yanıt:

Kayıp Köpek Pem

Yaz tatili sonunda gelmişti. Bu tatili kuzenlerimle geçirmek için Trabzon'un şirin ilçesi Vakfıkebir'e gitmiştim. Amcamın evi, ormanlık bir alanın hemen yanında, doğayla iç içe bir yerdeydi. Kuzenim Cafer, "Yaşasın! Elif geldi." diyerek beni büyük bir sevinçle karşıladı. Cafer'in Pem adında pamuk gibi bembeyaz bir de köpeği vardı. Pem, yerinde duramayan enerjik bir köpekti. Onunla oynamak, onun peşinden koşmak benim için en büyük eğlenceydi.

Vakfıkebir'deki ilk günümüzde Cafer ile Pem'i de alıp evlerinin yakınındaki ormanlık alana gittik. Pem, ormanda koşuşturmaya, etraftaki hemen her şeyi koklamaya bayılırdı. Biz de Cafer'le sohbet ederek yürüyorduk. Bir süre sonra Pem'in havlamalarını duymamaya başladım. Etrafıma bakınsam da onu göremedim. Cafer'e sordum, o da Pem'i görmemişti. İçimize bir korku düştü. Acaba Pem'e ne olmuştu?

Cafer ile birlikte Pem'i aramaya başladık. Ormanın her yerini didik didik ettik. "Pem!" diye sesleniyorduk ama Pem'den hiçbir ses gelmiyordu. Cafer, bu arada Harun amcama telefonla bilgi vermişti. O da olayı duyar duymaz bizimle arama işine dahil oldu. Güneş batmaya başlamıştı ve hâlâ Pem'den ses seda yoktu. Ümidimiz tükenmeye başlamıştı iyice.

Tam geri dönmeye karar verdiğimiz anda bir hışırtı duyduk. Hemen sesin geldiği yöne koştuk. Karşımızda bir çukur vardı ve çukurun içinde Pem ... Meğer oyun oynarken oraya düşmüş, çıkamamıştı. Hemen çukurun kenarına yaklaştık. Pamuk beyazı Pem, çamura bulanıp adeta renk değiştirerek kahverengiye dönüşmüştü ama gözleri pırıl pırıldı. Bizi görünce kuyruğunu coşkuyla sallamaya başladı. Amcam, bulduğu birkaç ağaç dalını merdiven gibi yapıp kuyunun içine sarkıtarak "Hadi Pem, gel buraya!" dedi. Küçük dostumuzu dikkatlice yukarı çekti.

Pem bulunduğu için Cafer'le birbirimize sarıldık. O da benim gibi çok sevinmişti. Eve döndüğümüzde hepimiz rahatlamıştık. Yaz tatilim büyük bir macerayla başlamıştı ama en önemlisi, sonunun mutlu bitmesiydi.

Bu örnek yazılı sınav soruları, Eskişehir İl Millî Eğitim Müdürlüğü Ölçme Değerlendirme Merkezi tarafından yayımlanan il genelinde yapılacak olan ikinci dönem ikinci ortak yazılı sınavlara yönelik konu soru dağılım tablosundaki senaryo dikkate alınarak hazırlanmıştır.